

Tilläggsbudget för år 2004

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 20 april 2004 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 2004 års ekonomiska vårproposition (2003/04:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2004 och de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utbildningsutskottet behandlar i det följande yrkandena 20 och 21 samt 42 såvitt avser utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning, samt motion 2003/04:Fi28 yrkandena 12–15.

Företrädarna för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet deltar inte i utskottets beslut vad avser avsnitten Bemyndiganden och Ändrade anslagsbelopp i övrigt.

Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag

Propositionen

Regeringen har i propositionen *Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag till vuxenstuderande* (prop. 2003/04:138) föreslagit en tillfällig användning av bidraget enligt följande. Kommuner och landsting skall under tiden den 1 juli 2004–den 31 december 2005 få rekrytera anställda inom den av kommuner eller landsting finansierade verksamheten inom vård, skola och omsorg till studier på halvtid. Under 2004 och 2005 skall sammanlagt 6 000 personer beredas möjlighet att arbeta deltid och studera deltid inom kommunal vuxenutbildning eller högskola.

För att täcka kostnaderna för ett anpassat studiestöd för deltagarna i dessa s.k. kombinationsutbildningar föreslår regeringen i tilläggsbudgeten för 2004 att anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* under utgiftsområde 15 ökas med 56 200 000 kr. Regeringen föreslår även ökningar på ett antal anslag under utgiftsområde 16 som har samband med den vidgade användningen av rekryteringsbidraget. För att täcka kostnaderna för samordnings- och informations-

insatser i samband med kombinationsutbildningarna föreslås anslagen 25:2 *Myndigheten för skolutveckling* och 25:76 *Högskoleverket* öka med 750 000 kr på varje anslag. Vidare föreslår regeringen att anslaget 25:78 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* ökar med 1 miljon kronor för systemutveckling och administration av studiestödet för deltagarna i kombinationsutbildningarna. Finansieringen av den sammanlagda ökningen på anslagen, 58 700 000 kr, föreslås ske genom att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* under utgiftsområde 15 minskar med motsvarande belopp.

Motionen

Moderata samlingspartiet motsätter sig i motion 2003/04:Fi28 yrkandena 12–15 ökningarna på anslagen 25:2 *Studiemedel m.m.* och 25:4 *Rekryteringsbidrag* under utgiftsområde 15 samt anslagen 25:2 *Myndigheten för skolutveckling* och 25:76 *Högskoleverket* under utgiftsområde 16. Moderaterna motsätter sig därmed också regeringens förslag i prop. 2003/04:138 *Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag till vuxenstuderande*.

Utskottets bedömning

Utskottet har denna dag beslutat (bet. 2003/04:UbU15) att föreslå riksdagen att en tillfällig vidgning av användning av rekryteringsbidraget i enlighet med regeringens proposition *Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag till vuxenstuderande* (prop. 2003/04:138) skall genomföras. Utskottet anser därför att finansutskottet i enlighet med regeringens förslag bör föreslå riksdagen att godkänna ändrade ramar för utgiftsområdena 15 och 16 samt ändringar på anslagen 25:2 *Studiemedel m.m.* och 25:4 *Rekryteringsbidrag* under utgiftsområdet 15 samt 25:2 *Myndigheten för skolutveckling*, 27:76 *Högskoleverket* och 25:78 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* under utgiftsområde 16.

Bemyndiganden

Propositionen

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Regeringen har ett bemyndigande att för anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* ingå ekonomiska förpliktelser på högst 1 556 068 000 kr under 2005–2008. Regeringen föreslår att regeringen i stället skall bemyndigas att besluta om bidrag till en sådan utbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 556 068 000 kr under 2005–2009. Myndigheten har meddelat regeringen att beslut har fattats om deltidstudier som innebär åtaganden t.o.m. 2009 men att åtagandena inte medför någon förändring av storleken på bemyndiganderamen.

Regeringen anser att den uppkomna situationen måste hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen och att riksdagen nu i efterhand bör utöka bemyndigandet till att omfatta åren 2005–2009.

Regeringen yrkar också att ett bemyndigande skall införas vad gäller anslaget 25:73 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*. Bemyndigandet innebär en möjlighet för regeringen att besluta om stipendier på Svenska institutets område som medför utgifter på högst 3 miljoner kronor under anslaget år 2005. Regeringen konstaterar att Svenska institutet under ett år beviljar stipendier för senare läsår utan att ha något sådant bemyndigande. I den uppkomna situationen anser regeringen att detta ekonomiska åtagande måste hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen och att riksdagen i efterhand bör utfärda ett sådant bemyndigande.

Utskottets bedömning

Utskottet anser att finansutskottet bör föreslå riksdagen att godkänna förslagen om ett utvidgat bemyndigande för anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* samt införande av ett bemyndigande för anslaget 25:73 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*, båda under utgiftsområde 16. Vad gäller Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning konstaterar utskottet att regeringen även i tilläggsbudget 2 för 2003 (prop. 2003/04:1) yrkade att myndighetens bemyndigande skulle utvidgas som en följd av överskridande. Utskottet tillstyrkte då i ett yttrande genom protokollsutdrag till finansutskottet (prot. 2003/04:2.4, bet. 2003/04:FiU11) regeringens förslag med hänvisning till att Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning inledningsvis haft vissa planeringsproblem men att man också försökt komma till rätta med dessa. Utskottet hänvisade till att en arbetsgrupp skapats i vilken ingår företrädare för bl.a. Finansdepartementet och Utbildningsdepartementet, Ekonomistyrningsverket och Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Enligt vad utskottet erfarit från Utbildningsdepartementet är arbetet med att lösa myndighetens problem nu på god väg. Nya prognosinstrument har utarbetats och planeringsförutsättningarna därmed förbättrats. Utskottet har mot denna bakgrund inget att erinra mot regeringens förslag.

Ändrade anslagsbelopp i övrigt

Propositionen

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

I statsbudgeten för innevarande budgetår är under anslaget 25:3 *Utveckling av skolväsende och barnomsorg* anvisat 197 894 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 500 000 kr eftersom ytterligare medel behövs för att förstärka stödet till skolorna i deras arbete med hållbar utveckling.

För innevarande budgetår är vidare under anslaget 25:4 *Specialpedagogiska institutet* anvisat 332 820 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget skall ökas med 7 500 000 kr. Medlen bör användas för att förstärka verksamheten vid Specialpedagogiska institutets fyra nationella program som erbjuder specialpedagogisk rådgivning till kommuner och andra huvudmän. Genom en förstärkning av centren menar regeringen att stödet till elever med funktionshinder bättre tillgodoses och att den kommunala kompetensen i specialpedagogiska frågor höjs. Finansieringen bör enligt regeringen ske genom att anslaget 25:7 *Särskilda insatser på skolområdet* minskar, vilket kommer att leda till att möjligheten för kommuner att påbörja nya projektinsatser av regional art också minskar.

Slutligen föreslår regeringen förändringar vad gäller anslaget 25:78 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* På anslaget finns för innevarande budgetår anvisat 372 315 000 kr. Regeringen föreslår en ökning på anslaget med 41 miljoner kronor (utöver den ökning med en miljon kronor som behandlats under avsnittet *Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag*). Regeringen redogör för att Centrala studiestödsnämnden (CSN) i samband med en internrevision 2003 uppmärksammat dels ett underskott i den avgiftsfinansierade verksamhet som upphörde 2000, dels ett anslagsöverskridande till följd av en felaktig redovisning i samband med byte av finansieringsmodell samma år. Sammantaget uppvisar CSN ett ackumulerat underskott på ca 140 miljoner kronor. Regeringen gör bedömningen att CSN inte har utrymme att finansiera hela underskottet inom ramen för anvisade medel och att anslaget för myndigheten därför bör ökas med 41 miljoner kronor. Finansieringen bör ske genom att anslaget 25:72 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.* under utgiftsområde 16 minskas med motsvarande belopp. Regeringen avser vidare att inom den gräns som anges i lagen (1996:1059) om statsbudgeten höja myndighetens anslagskredit med ca 19 miljoner kronor. Restande underskott kommer att regleras under de närmast följande åren.

Utskottets bedömning

Utskottet delar regeringens bedömningar av behovet av en ökning av medlen på anslagen 25:3 *Utveckling av skolväsende och barnomsorg*, 25:4 *Specialpedagogiska institutet* och 25:78 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* samt en minskning av anslagen 25:7 *Särskilda insatser* och 25:72 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.*, samtliga under utgiftsområde 16. Enligt utskottets mening bör finansutskottet föreslå riksdagen att godkänna förändringarna på dessa anslag.

Stockholm den 13 maj 2004

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Ulf Nilsson (fp)*, Sten Tolgfors (m)*, Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Inger Davidson (kd)*, Anna Ibrisagic (m)*, Louise Malmström (s), Ana Maria Narti (fp)*, Sofia Larsen (c)*, Sören Wibe (s), Tobias Billström (m)*, Mikaela Valtersson (mp), Christer Adelsbo (s), Eva Arvidsson (s) och Christer Erlandsson (s).

* Deltar ej i beslutet under avsnitten Bemyndiganden och Ändrade anslagsbe-
lopp i övrigt.

Avvikande meningar

1. Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Anna Ibrisagic (m), Ana Maria Narti (fp) och Tobias Billström (m).

Moderaterna och Folkpartiet motsätter sig den vidgade användningen av rekryteringsbidraget och avvisar därför regeringens förslag om ändringar på anslagen 25:2 *Studiemedel m.m.* och 25:4 *Rekryteringsbidrag* under utgiftsområde 15 samt anslagen 25:2 *Myndigheten för skolutveckling* och 25:76 *Högskoleverket* under utgiftsområde 16. Finansutskottet bör således föreslå att riksdagen bifaller motion 2003/04:Fi28.

Vad gäller förslaget om tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag (prop. 2003/204:138) hänvisar vi till vår gemensamma reservation (res. 1) i betänkande 2003/04:UbU15.

2. Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag

av Inger Davidson (kd).

I tilläggsbudgeten föreslås en tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidraget. Jag har synpunkter på detta och förslag till en annan inriktning på bidraget. Det bör i första hand riktas till personal inom vård och omsorg där behoven är mycket stora. Dessa förslag redovisas i form av reservationer i samband med riksdagens behandling av proposition 2003/04:138 *Tillfälligt vidgad användning av rekryteringsbidrag till vuxenstuderande* (bet. UbU15).